

REALIZĂRI DE SEAMĂ ALE ARHEOLOGIEI ROMÂNEȘTI ÎN ULTIMII ANI

Există obiceiul ca la încheierea fiecărei etape de evoluție și dezvoltare a activității dintr-un domeniu dat, să se încerce întocmirea unor bilanțuri. Ele sînt chemate să sublinieze realizările de seamă din perioada care s-a scurs și să scoată în evidență direcțiile viitoare ale activității. În anul în care întreg poporul român serbează împlinirea a patru decenii de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 august 1944, dar și într-un moment în care țara se pregătește pentru Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, asemenea bilanțuri pot scoate în lumină semnificația pe care au avut-o pentru arheologia și istoria veche românească cei 40 de ani de înflorire sub conducerea înțeleaptă a Partidului și pot stabili totodată măsura în care arheologii și istoricii au răspuns sarcinilor și indicațiilor primite la ultimul Congres și de atunci încolo din partea Secretarului General al Partidului Comunist Român, Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

O primă constatare ce se desprinde din aprecierea de ansamblu a activității din ultimii ani pe tărîmul arheologiei și istoriei vechi este aceea că specialiștii români, atît cei din sfera institutelor de cercetare integrate învățămîntului, cît și aceia din rețeaua muzeelor sau din alte sfere organizatorice, s-au străduit permanent și au reușit în foarte mare măsură să-și îndrepte strădaniile în direcția realizării unei calități superioare a cercetării. Pentru aceasta stau mărturie concentrarea de forțe în direcțiile prioritare ale istoriografiei românești, lărgirea domeniilor cercetărilor interdisciplinare, ritmul tot mai ridicat al valorificării științifice a documentației materiale și, înainte de toate, înscrierea întregii activități pe liniile magistrale care se desprind cu atîta claritate din documentele programatice elaborate de Partid, personal de către Secretarul General al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Concentrîndu-și activitatea în jurul sarcinilor principale puse de conducerea de partid și de stat în fața arheologiei și făcînd totul pentru frînarea mai vechii tendințe de dispersare a forțelor științifice, arheologii din țara noastră s-au aflat totodată în primele rînduri ale celor chemați să contribuie la salvarea patrimoniului cultural, istoric și științific național, la acele acțiuni pe care le impune marile transformări teritoriale ale României intrate pe făgașul socialismului multilateral dezvoltat. Pe teritoriul numeroaselor municipii aflate în plin proces de modernizare și extindere, pe marile șantiere de construcții industriale și hidroenergetice și mai cu seamă pe miile de kilometri ai rețelelor de irigații, hidroameliorații și imbu-

nățătiri funciare, pretutindeni unde au apărut din pământ vestigiile istoriei acestor pământuri și ale dovezilor de prezență neîntreruptă a strămoșilor poporului român, arheologii au fost prezenți pentru recoltarea informației științifice și pentru acumularea mărturiilor materiale.

Din aceste două direcții principale ale activității s-au strâns la un loc și filele care formează volumul realizărilor din ultimii ani ai arheologiei și istoriei vechi românești, volum care de patru decenii crește neconținut și care mai ales în ultimii douăzeci de ani, de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român și de cind în fruntea societății românești se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cunoscut o creștere spectaculoasă în dezvoltarea seculară a istoriografiei noastre. Nu se intenționează enumerarea în acest loc și cu acest prilej a tuturor șantiierelor arheologice care în ultimii ani, de la Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român, au adus sporuri importante de informație în direcțiile-cheie ale arheologiei românești și nici măcar enumerarea principalelor descoperiri materiale care au îmbogățit substanțial zestrea de informație științifică și de patrimoniu a țării. Se cuvin totuși menționate, fie și în treacăt, câteva localități și câteva șantiere, cu începuturi mai vechi sau mai noi, ale căror nume sînt dătătoare de seamă pentru eforturile și realizările anilor din urmă.

Dintr-un asemenea bilanț nu pot lipsi marile șantiere de salvare organizate pe Canalul Dunăre-Marea Neagră, în zona Hidrocentralei Porțile de Fier II, la Turnu Măgurele, pe valea Mostiștei, pe valea Ialomiței sau în zona bazinelor carbonifere din Gorj, după cum se cer pomenite acțiunile de salvare de pe teritoriul municipiilor București, Alba Iulia, Iași, Sighișoara, Suceava, Constanța, Cîmpulung, Curtea de Argeș și Rîmnicu Vilcea. În ordinea epocilor pe care le vizează cercetările, trebuie invocate în acest bilanț în primul rînd investigațiile legate de începuturile din mileniul II î.e.n. ale civilizației traco-geto-dacice, menționînd șantiere ca cele de la Oarța de Sus — jud. Maramureș, Cîndești — jud. Vrancea, Năeni — jud. Buzău, Babadag și Beidaud — jud. Tulcea sau Cotnari — jud. Iași. Unitatea și continuitatea geto-dacică de pe teritoriul României au beneficiat de noi mărturii și dovezi de pe urma activității unor șantiere de cercetări ca cele de la Tășad — jud. Bihor, Coțofenii din Dos — jud. Dolj, Cugir — jud. Alba, Răcătău și Brad — jud. Bacău, Lozna — jud. Botoșani, Popești — jud. Giurgiu, Cîrlomănești — jud. Buzău și Sprîncenata — jud. Olt, în timp ce șantiere ca cele de la Oenița — jud. Vilcea sau Hinova — jud. Mehedinți și-au legat numele de descoperiri care au intrat repede nu numai în conștiința cercurilor de specialiști ci și în aceea a publicului foarte larg.

Cercetările privind raporturile geto-dacilor cu marile civilizații ale antichității au cunoscut progrese notabile pe șantiere ca cele de la Histria și Albești — jud. Constanța, Jurilovca — jud. Tulcea, Grădiștea Muncelului — jud. Hunedoara, în vreme ce aspectele diverse ale civilizației romane și ale procesului de romanizare de la începuturile erei noastre, desfășurat pe întreg teritoriul țării, au fost evidențiate prin investigații ca cele organizate la Sucidava — jud. Olt, Vețel — jud. Hunedoara, Barboși — jud. Galați, Moigrad — jud. Sălaj, Micăsasa — jud. Sibiu, Tibiscum — jud. Timiș sau Turda și Gilău — jud. Cluj. Continuitatea elementului daco-roman din secolele de început ale migrațiilor ca și procesul

de etnogeneză românească au constituit tema unor șantiere cu rezultate concludente și importante, ca cele de la Locusteni — jud. Dolj, Tîrgșorul Vechi — jud. Prahova, Sighișoara — jud. Mureș, Birlad — jud. Vaslui, Băleni — jud. Dimbovița, Vedea — jud. Teleorman și Poian — jud. Covasna, în timp ce începuturile vieții statale românești, din epoca de constituire a cnezatelor și voievodatelor afirmate la cumpăna dintre ultimele două milenii, au primit noi dovezi și documentații de pe urma unor șantiere ca cele de la Cetățeni — jud. Argeș, Giurgiu, Nufărul — jud. Tulcea, Vornicenii Mari — jud. Suceava, Mihăileni — jud. Harghita, Biharea și Voivozi — jud. Bihor, Cladova — jud. Arad, Cuptoare — jud. Caraș-Severin sau Mănăstur — jud. Timiș.

Întîmpinînd al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român cu aceste realizări și raportînd acestui for suprem al societății românești îndeplinirea sarcinilor ce le-au fost încredințate, arheologii din țara noastră asigură totodată conducerea Partidului, în frunte cu Secretarul General al acestuia, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că nu vor precupeți nici în viitor nici un efort pentru a fi la înălțimea încrederii ce li s-a acordat.